

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četrstopenjske peti vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Opozicija na Hrvatskem in Slovenci.

Zadnji broj glasila hrvatske narodne opozicije „Primorac“ je nam prinesel izjavo, katera se nam važna zdi in ne bode ostala brez vpliva, da utegne biti povod k ustvarjanju nove stranke, fuzije takozvanih Starčevičevcev in Makančeve narodne opozicije v jedno državno-pravno stranko, državno-pravno opozicijo. To kar na ravnost nasvetuje zastopnik zagrebske okolice na hrvatskem saboru Fran Folnegović, in Primorac v kratkem članku brez pomisleka to misel sprejema, da si Folnegović isto tako odkrito pove, da je on po svojem prepričanju skozi in skozi ud „politične sekte“ Starčevičevske. Folnegović je, kar je nam znano mlad talentiran mož, neodvisen, čistega imena in način njegovega pisanja kaže, da je stvari, katero zastopa prepričan, torej utegne postati glava novej stranki. Vendar o tem, kako se bode cela stvar razmotala, hočemo ob svojem času poročati, denes le nekoliko besedij o tem kar poslanec Folnegović o Slovencih govori in omenjenj izjavi. On pravi opravičevavši Starčeviča:*)

„Nič me v javnem življenju bolj ne razžalostuje, kakor kadar čitam naše vredne Slovence, kako se ti včasih ljudski vržejo blatom na to „noro Starčevičjanstvo.“ Kolikor se vstrajno, kolikor naporno oni bore za se, a s tem nekoliko (!) tudi za nas proti tujinstvu, a ipak udarjajo po njih možeh, kateri jim nikdar nič niso skrivili, razem da jim svoje s historijo in razumom opravdano preverjenje izražajo: Vi ste bili Hrvati, to ste i sada. Vi in mi moremo trajno vzdržati narodnost, a doseči svobodo samo, ako bomo

jedno. Ako ste mogli v narod presaditi ime, koje nije ni sto let staro, zakaj se branite imena, katero vam odpira častno prošlost, je porok bolje bodočnosti in v sedanjosti vam potrostručuje moč.“ — Tako govori Folnegović na adresu Slovencev in to sigurno od naše strani odgovora zasluži, da-si ne moremo nič novega odgovarjati.

Kajti „Slovenski Narod“ je v dveh člankih uže pred petimi leti odgovoril hrvatskim Starčevičevcem: Nam Slovincem ja za stvar, mi hočemo Slovani ostati; razuma imamo uže toliko, da sploh uvidimo, da smo premajhen narod za večjo bodočnost, da se torej moramo na druge Jugoslovane in v prvi na Hrvate nasloniti; in ker nam je za stvar, nam ne bode toliko na imenu, kadar do zjedinenja pride, za katero bi morali Hrvati več delati in več brigati se, nego se je dosedaj zgodilo. Nas noben Starčevičevac ne bode v ono smešno srditost pripravil, v katero pade on, kadar hoče pravoslaven Jugoslovan Srb imenovan biti, a ne Hrvat. Sicer nij istina, da je ime slovensko pri nas le sto let staro, posebno štajerski in koroški Slovenci niso nikdar drugega imena poznali (na Kranjskem je bilo pač iz naroda nekoliko izginilo) — vendar bi bila pri nas sedaj, ko se z nemškimi šolami, z nemškimi uradi, z nemškimi navadami in globocimi nemškimi cilji boriti imamo, agitacija za priznanje hrvatskega imena preteška.

Mala beseda je v tej izjavi, na katerej se izpodtikamo, namreč, da se mi borimo za se, in nekoliko tudi — „ponekle“ i za Hrvate! Ne samo „ponekle“, nego, kolikor mi mehko naturo hrvatskega naroda nasproti nemščini poznamo, je germanska poplav čez Hrvatsko gotova, kadar bi pal naš narod, ki

je — čitajte, koliko germaniziranja je Slovenec uže 1000 let pretrpel! — gotovo tvrdji, nego hrvatsko-srbski, onda pride vrsta na Hrvate, kateri imajo kljubu narodnim šolam in narodnim uradom uže pol germaniziran Varaždin, Sisek, Zagreb itd. Potem vas hrvatsko ime ne reši, če si ga se zlatom napišete.

Da se od naše strani nij lepo govorilo o Starčevičevcih, to je istina. Ali o ljudeh, ki so bili Rauchu sluga, ki so za magjarske denarje lajali v svoje „Hrvatska,“ v kateri smo čitali psovko: „prokleti Kranjac,“ na one, ki so jedini še slovensko zastavo pokonci držali; o ljudeh, ki bratom Srbom nasproti tako stališče zavzemajo, da se je takoj, kadar bi Jugoslovani do svobode prišli, bati bratom nega boja do noža mej Srbom in Hrvatom za — ime! — da, o taci programih i ljudeh, neštevši „Zvekana,“ nijsmo mogli pri nas simpatično govoriti. Gospod Folnegović pa sme uverjen biti, da če se bode program nove „državno-pravne opozicije“ onih starčevičevskih peg očistil, našel bode tudi pri Slovincih drugo sodbo.

Kranjsko narodno šolstvo.

(Dopis iz učit. krogov.)

(Koniec.)

III.

Najbolj pak ovira razcvet narodnega šolstva razpor, koji se je vsejal mej kranjsko učiteljstvo.

Nastopil je čas, ko kranjski učitelj ne sme očito priznati, da je Slovenec. Na krmilu so ljudje, kojim je slovenski jezik „hunde-sprache“, in koji se sramujejo, da jih je slovenska majka rodila. Kar je slovenskega, to se zatira, — saj so slovenski učni pripomočki splošno nedovoljeni, ter se pehajo iz

*) V originalu besedij ne smemo citirati dokler nij naša pravda z drž. pravdnikom končana. Ur.